

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น
กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1*
FACTORS INFLUENCING SUCCESS IN DRIVING AN EXEMPLARY MORAL
ORGANIZATION FOR A CASE STUDY OF THE KALASIN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

นิพนพิทา กุลชิต¹, สมหวัง พันทะลี², รัตติยา ภูมิสายตร³
Nippita Kulchit¹, Somwang Puntalee², Rattiya Phoomsai³
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1^{1,3}
Kalasin Primary Education Service Area Office^{1,3}
มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น²
Sripatum University Khonkaen Campus, Thailand.²
Email : Nikul101@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรและเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตรวจสอบด้วยความถี่เพื่อเขียนสรุปเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร รองลงมา คือ ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนตามลำดับ เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้านเป็นรายข้อ ปัจจัยข้อที่ส่งผลต่อความสำเร็จสูงสุด 3 ลำดับของแต่ละด้านซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร 1) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ 2) ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านกระบวนการ 1) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน และ 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กรทุกคนทุกขั้นตอน 3) การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และยอมรับให้กับสมาชิกในองค์กร และปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน 1) ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการส่งผลต่อความสำเร็จ 2) งบประมาณในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ 3) วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการใช้งาน นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยทุกด้านทุกข้อส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น

คำสำคัญ : 1. ปัจจัย 2. ความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กร 3. องค์กรคุณธรรมต้นแบบ

ABSTRACT

The objective of this research is to study the factors influencing the success of driving a model moral organization, with a case study of the Kalasin Primary Educational Service Area Office 1. The sample group used in the study consists of 80 personnel and officers from the Kalasin Primary Educational Service Area Office 1, fiscal year 2022. The tool used for data collection is a questionnaire with a reliability score of 0.80. The statistics used for data analysis include percentage, mean, standard deviation, and frequency checks to provide a descriptive summary.

The research findings reveal that the factors influencing success in driving an exemplary moral organization, as observed in the case study of the Kalasin Primary Education Service Area Office 1, These factors are ranked from highest to lowest average as follows: personnel-related factors, followed by process-related factors, and support-related factors. When considering each aspect individually, the top 3 factors contributing to the highest success levels in each aspect are as follows: Personnel-related factors 1) Management is dedicated to driving the organization as a model of ethics. 2) Management acts as a good example. 3) Management possesses leadership qualities. Process-related factors: 1) Clear goal setting collaboratively. 2) Involvement of all members in the organization at every stage. 3) Communication creates awareness and acceptance among organization members. Support-related factors 1) Time spent on operations affecting success. 2) Budget allocated to drive the model ethical organization. 3) Adequate materials and equipment for use. In addition, it has been found that every aspect and factor influence the success of driving an exemplary ethical organization at the highest level in every dimension.

Keywords : 1. Factors 2. Organizational Success 3. Model Moral Organization

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันการทำงานของคนทุกวันนี้ต้องวิ่งตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ และการสื่อสารด้วยระบบดิจิทัลด้วยส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ธรรมชาติของคนทำงานส่วนใหญ่มักคุ้นเคยและรู้สึกสบายกับการทำงานแบบเดิม ๆ เป้าหมายการเปลี่ยนวิธีการหรือขั้นตอน หรือการปฏิบัติงานใหม่ๆ เมื่อประสบกับสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงจึงทำให้เกิดความยุ่งยาก ลำบากใจกับการทำงานด้วยระบบดิจิทัล ผนวกกับปริมาณงานที่มากและผลผลิตยังไม่ดีพอ จึงทำให้คนทำงานเกิดความเครียด ไม่พร้อมคิดงานอย่างสร้างสรรค์ สัมพันธภาพที่ดีในที่ทำงานลดลง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานทุกองค์กรจึงต้องหาแนวทางรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นให้ได้ และแก้ไขปัญหา

โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักนำคุณธรรมจริยธรรมมาใช้สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้กับองค์กร (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม, 2561)

จากสภาพของสังคมปัจจุบันที่กำลังมาข้างหน้า ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคมไทย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีรับสั่งให้จัดตั้ง “กองทุนการศึกษา” และตั้ง “โรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม” และได้พระราชทานพระราชประสงค์ของโครงการว่า “ให้โรงเรียนสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง” เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงสานต่อพระราชประสงค์ของพระบิดาโดยได้พระราชทานพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม มีงานทำ-มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี รัฐบาลจึงได้นำไปกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนสร้างสังคมไทยให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพผ่านกลไกประชารัฐของรัฐบาล ตามแนวคิด “คุณธรรมนำการพัฒนา” พร้อมทั้งจะก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ โดยดำเนินการผ่านโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และมีเป้าหมายในการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เป็นองค์กรคุณธรรม เพื่อให้ครอบคลุมในทุกหน่วยงานในสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้น้อมนำพระราชประสงค์ของทั้งสองพระองค์ และนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติโดยการขับเคลื่อนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคุณธรรม (องค์กรคุณธรรม) ต้นแบบ ตามแนวการดำเนินงานองค์กรคุณธรรมของมูลนิธิยุวสถิรคุณ (มยส) ซึ่งองค์กรคุณธรรมนี้เป็นองค์กรที่ใช้คุณธรรมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ หรือเป็นองค์กรที่ทุกคนนำคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ต่อเนื่องมาถึงปี พ.ศ. 2565 โดยได้ส่งเคราะห์กระบวนการเพื่อใช้ขับเคลื่อนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคุณธรรมที่เรียกว่า “4As Model” ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมส่งเสริมความดีที่หลากหลาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้านและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานดีขึ้น บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ผู้มารับบริการมีความประทับใจ จนเป็นที่ยอมรับเชิงประจักษ์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการขับเคลื่อนคุณธรรมและขยายผลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ส่งผลให้ได้รับโล่เกียรตินิยมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคุณธรรม (องค์กรคุณธรรม) ต้นแบบ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อปี พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2563) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงาน องค์กรต่างๆ มาศึกษาดูงานด้านการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมอีกหลายหน่วยงาน ในปี พ.ศ. 2564 ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบของจังหวัดกาฬสินธุ์ และได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นระดับประเทศ รับโล่รางวัล จากกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ให้เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คุณธรรม (องค์กรคุณธรรม) ต้นแบบโดดเด่นระดับประเทศ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนคุณธรรมแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ยังสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุงพัฒนาองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นให้เกิดความยั่งยืนต่อไป และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนาให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

3.1 ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสถานศึกษาในสังกัดให้มีการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมให้มีความโดดเด่น

3.2 ผู้รับผิดชอบการขับเคลื่อนคุณธรรมนำสารสนเทศนี้ไปปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการกระบวนการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

3.3 บุคลากรและเจ้าหน้าที่นำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการนำคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานประจำของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.4 ผลการวิจัยเป็นการยืนยันว่ากระบวนการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม 4As Model ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นแนวปฏิบัติที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่สนใจจะพัฒนาหน่วยงานให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบได้

3.5 ผู้บริหารหน่วยงาน องค์กรต่างๆ สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ปรับปรุงกระบวนการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมที่ดำเนินการอยู่แล้วให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น โดยแบ่งเป็น 3 ด้านคือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน และตอนที่ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด 0.85 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดทำรายละเอียดของข้อคำถามจากแบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบของ Google Form จากนั้นส่งลิงก์ Google Form ไปยังกลุ่มประชากรบนแพลตฟอร์ม

ไลน์เพื่อตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบข้อมูลความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทั้งหมดก่อนนำไปวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) ดังนี้ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ส่วนคำถามที่เป็นปลายเปิดจะตรวจสอบด้วยความถี่และเขียนสรุปเชิงบรรยาย จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดไปสรุปและนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

5. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ข้อที่		รายการ	ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัย		
			μ	σ	แปลผล
1. ปัจจัยด้านบุคลากร			4.84	0.12	มากที่สุด
1	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ		4.93	0.26	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ		4.96	0.20	มากที่สุด
3	ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม		4.90	0.30	มากที่สุด
4	ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี		4.94	0.23	มากที่สุด
5	บุคลากรมีความรู้ความสามารถ		4.73	0.63	มากที่สุด
6	บุคลากรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้อยู่เสมอ		4.77	0.48	มากที่สุด
7	บุคลากรมีความมุ่งมั่นตั้งใจและการเปิดใจยอมรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม		4.82	0.39	มากที่สุด
8	บุคลากรมีความรับผิดชอบ ความอดทน ในการปฏิบัติตน		4.82	0.39	มากที่สุด
9	บุคลากรมีการทำงานเป็นทีมด้วยความสามัคคี		4.82	0.46	มากที่สุด
10	บุคลากรมีความเสียสละและเห็นประโยชน์ขององค์กรส่วนรวมเป็นสำคัญ		4.76	0.46	มากที่สุด
11	บุคลากรมีจิตสาธารณะ		4.83	0.41	มากที่สุด
12	บุคลากรใช้กิจกรรมส่งเสริมความดีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง		4.82	0.39	มากที่สุด
2. ปัจจัยด้านกระบวนการ			4.78	0.09	มากที่สุด
1	การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน		4.87	0.34	มากที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัย		
		μ	σ	แปลผล
2	การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และยอมรับให้กับสมาชิกในองค์กร	4.84	0.41	มากที่สุด
3	การกำหนดขั้นตอน รูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจน	4.82	0.39	มากที่สุด
4	กระบวนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจก่อนดำเนินการ	4.76	0.43	มากที่สุด
5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กรทุกคนทุกขั้นตอน	4.85	0.36	มากที่สุด
6	การกำหนดบทบาทของสมาชิกในองค์กรให้ชัดเจน	4.72	0.61	มากที่สุด
7	การทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย (แกนนำคุณธรรมจิตอาสา)	4.83	0.41	มากที่สุด
8	การนำแผนงาน/กิจกรรมส่งเสริมความดีสู่การปฏิบัติร่วมกันทุกคน	4.79	0.41	มากที่สุด
9	การติดตาม ตรวจสอบ และการสะท้อนผล	4.68	0.50	มากที่สุด
10	การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม	4.66	0.56	มากที่สุด
3. ปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน		4.66	0.09	มากที่สุด
1	งบประมาณในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ	4.68	0.63	มากที่สุด
2	ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการส่งผลต่อความสำเร็จ	4.69	0.52	มากที่สุด
3	วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการใช้งาน	4.62	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.12$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านกระบวนการ ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.09$) และปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.09$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปัจจัยเป็นข้อพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ($\mu = 4.96$, $\sigma = 0.20$) ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\mu = 4.94$, $\sigma = 0.23$) และผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.26$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้ายแต่ก็อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.63$) บุคลากรมีความเสียสละและเห็นประโยชน์ขององค์กรส่วนรวมเป็นสำคัญ ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.46$) และบุคลากรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้อยู่เสมอ ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.48$) สำหรับปัจจัยด้านกระบวนการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.34$) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กรทุกขั้นตอน ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.36$) และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และยอมรับให้กับสมาชิกในองค์กร ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.41$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความ

คิดเห็นต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้ายแต่อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.56$) การติดตาม ตรวจสอบ และการสะท้อนผล ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.50$) และการกำหนดบทบาทของสมาชิกในองค์กรให้ชัดเจน ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.61$) ส่วนปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน มีข้อย่อย 3 ข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการส่งผลต่อความสำเร็จ ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.52$) งบประมาณในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.63$) วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการใช้งาน ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.59$) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และร้อยละ

รายการความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	คิดเป็นร้อยละ
1. ความอดทน ความมุ่งมั่นตั้งใจ และบุคลิกลักษณะที่เป็นกัลยาณมิตรของทีมผู้รับผิดชอบการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม ซึ่งเป็นทั้งผู้วางแผน ดำเนินการ และผู้ประสานงาน	31	38.75
2. การสร้างโอกาสให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะเป้าหมายสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรม คือการปลูกฝังจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สะท้อนการมีคุณธรรมออกมา	34	42.5
3. การมีกระบวนการหรือรูปแบบ 4As Model เกิดจากการสังเคราะห์กระบวนการ พัฒนาองค์กรคุณธรรมตามแนว มยส. และบริบทของสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนที่ชัดเจน เหมาะสม และง่ายต่อการนำไปสู่การปฏิบัติ	45	56.25
4. การมีกิจกรรมส่งเสริมความดีที่เกิดจากการวิเคราะห์พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อกำหนดเป็นกิจกรรมแก้ไข ปัญหาของทุกคน ที่มีความหลากหลายทั้งระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับกลุ่มซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรและเจ้าหน้าที่	50	62.5
5. การสร้างโอกาสให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะเป้าหมายสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรม คือการปลูกฝังจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สะท้อนการมีคุณธรรมออกมา	34	42.5

7. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาจึงเก็บข้อมูลจากประชากรซึ่งเป็นบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ทั้ง 80 คน

ที่พบว่า ส่วนใหญ่เพศหญิง อายุ 46 ปี ขึ้นไปมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานแห่งนี้ 16 ปี ขึ้นไป ข้อมูลทั่วไปไม่ได้ศึกษาผลกระทบต่อความสำเร็จจึงไม่นำมาอภิปรายผล

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีบุคลากรที่มีคุณภาพ การมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และการมีสิ่งสนับสนุนที่เพียงพอเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยข้อที่ส่งผลต่อความสำเร็จสูงสุด 3 ลำดับได้แก่ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ รองลงมาคือผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และผู้บริหารมีภาวะผู้นำซึ่งทั้ง 3 ข้อเป็นปัจจัยด้านบุคลากร ทั้ง 3 ข้อ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากสอดคล้องกับการศึกษาบทบาทผู้นำของการพัฒนาองค์กรของสมบุญ ไตรจิตร์ (2564) ที่พบว่า ผู้นำเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ บทบาทการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการเป็นผู้นำความทันสมัยบทบาทสำคัญต่อการใช้อำนาจความรู้ในศาสตร์สำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานขององค์กรภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงในการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานการณ์ เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข นอกจากนี้ ผู้นำควรมีภาวะผู้นำและเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุมิตรา แดงศรี (2557) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างค่านิยมจริยธรรมองค์กร : กรณีศึกษา กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมจริยธรรมองค์กร 2) ปัจจัยด้านกระบวนการ พบว่า ข้อที่ส่งผลต่อความสำเร็จสูงสุด 3 ลำดับ คือการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน รองลงมาคือการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กรทุกคนทุกขั้นตอน และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และยอมรับให้กับสมาชิกในองค์กร ตามลำดับทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยทั้ง 3 ข้อ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาองค์กรคุณธรรมตามแนวทางของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม ชั้นที่ 1 สร้างการรับรู้และยอมรับจากทุกภาคส่วนในองค์กร (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2561) และสอดคล้องกับหลักการพัฒนาองค์กรคุณธรรมข้อที่ 2 คือ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม จึงส่งผลต่อความสำเร็จดังกล่าว (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2558) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตติมา สุทธิวาส และราเชนทร์ นพณัฐวงศ์ (2563) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ ปัจจัยด้านความพร้อมของระบบงาน ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของบุคลากร ทักษะของบุคลากร รวมทั้งค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับการวิจัยของ อิศรนนท์ ทรงเนติเชาวลิต (2556) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ

ดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม พบว่ามี 5 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และ 3) ปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุน พบว่า ข้อที่ส่งผลต่อความสำเร็จสูงสุดคือระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการส่งผลต่อความสำเร็จ รองลงมาคืองบประมาณในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการใช้งาน ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ จึงต้องใช้เวลาในการดำเนินการซึ่งแผนแม่บทคุณธรรมแห่งชาติแต่ละฉบับกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ 5 ปี นอกจากนี้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 จนถึงปี พ.ศ. 2564 ใช้เวลาถึง 3 ปี จึงได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น และยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณทั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการ จึงเป็นปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จดังกล่าว

8. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบให้ประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับสามปัจจัยหลักเป็นสำคัญ สรุปเป็นรูปแบบ MOS Model ซึ่งเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมที่มีการผสมผสานปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกัน โดย บุคลากรถือเป็นหัวใจหลักที่ทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกับการจัดการกระบวนการทำงานที่ชัดเจนเป็นระบบ และให้บุคลากรมีส่วนร่วม และการสนับสนุนด้วยทรัพยากร ที่เพียงพอเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในระยะยาว ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบ MOS Model

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นให้เกิดความยั่งยืน และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคลากรทุกคนอย่างต่อเนื่อง

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 ควรเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการวิจัยนี้ให้บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้ทราบ เพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาารร่วมกัน ซึ่งจะเริ่มจากตนเองสู่องค์กร

9.2.2 ควรจัดการอบรมปฏิบัติการเพื่อให้บุคลากรได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการนำกระบวนการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบไปใช้ในการปฏิบัติงานประจำวัน

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

9.3.1 ควรศึกษาผลและความพึงพอใจของหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่ได้นำรูปแบบหรือกระบวนการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ไปใช้

10. เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2560). **คู่มือการประเมิน องค์กร ชุมชน อำเภอและจังหวัดคุณธรรม**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวัฒนธรรม.
- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2559). **แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559-2564)**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวัฒนธรรม.
- คณะกรรมการด้านการประเมินชุมชน องค์กรอำเภอ และจังหวัดคุณธรรม. (2565). **คู่มือการประเมินชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)**. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย).
- จิตติมา สุทธิวาส และราเชนทร์ นพณัฐวงศ์กร. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. **วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม**. 7(1). 181-190.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2558). **คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2561). **องค์กรคุณธรรม**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สมบุรณ์ โตจิตร. (2564). บทบาทผู้นำในการพัฒนาองค์กร. **วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 1(3). 62-70.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2563). **กระบวนการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคุณธรรม (องค์กรคุณธรรม) ต้นแบบ ตามแนว มยส. โดยใช้ 4As Model สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.
- สุมิตรา แดงศรี. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างค่านิยมจริยธรรมองค์กร : กรณีศึกษา กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม**. ปทุมธานี : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อิสรนนท์ ทรงเนติเชาวลิต. (2556). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

11. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้ความช่วยเหลือ อนุญาตให้ดำเนินการวิจัยตลอดทั้งให้การสนับสนุน และส่งเสริมอย่างดียิ่งจาก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณนางสายรุ้ง น้อยนาจารย์ อดีตผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 นายอินสวณ สารูเม ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ วิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิการขับเคลื่อนคุณธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่กรุณาตรวจแก้ไข เครื่องมือการวิจัย พร้อมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ที่สำคัญขอขอบพระคุณ คณะศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคุณธรรม แก่นนำคุณธรรมจิตอาสาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 บุคลากรและเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทุกคนที่ร่วมตอบแบบสอบถามความคิดเห็น และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้